

Un salt enrere

Premi del concurs "Opinió escrita'2016"

Gemma Santed Brusi

Igualtat de gènere: "Condicció de ser iguals dones i homes en les possibilitats de desenvolupament personal i de presa de decisions sense les limitacions imposades pels rols de gènere tradicionals." [...] "aquesta igualtat comprèn un tractament igual o, en alguns casos, un tractament diferent però que es considera equivalent en termes de drets, beneficis, obligacions i oportunitats".

Durant els darrers 40 anys les dones, sobretot les nascudes a partir dels anys seixanta a Espanya, han viscut dins un marc de superació contínua en matèria d'igualtat entre homes i dones. La incorporació de la dona en el mercat laboral, la generalització de la formació acadèmica fins a la universitat i el dret a decidir sobre el propi cos varen ser els tres murs que es van abatre i, alhora, han esdevingut els pilars per construir una societat més igualitària. Drets aconseguits gràcies a la lluita aferrissada de moviments feministes que van obrir tímidament la porta a una anhelada independència econòmica per a la dona, que és el que la permet començar a pensar en una igualtat de gènere possible i real.

Els anys de bonança econòmica no només permeteren desplegar polítiques d'igualtat, sinó també iniciar millores en la conciliació familiar, així com fer realitat la presència de dones en càrrecs intermedis. Fins i tot, en aquests inicis del segle XXI, la dona va arribar a ocupar alts càrrecs a l'administració i, també, en el sector privat, tot i que amb un nombre més reduït de casos. D'altra banda, en les campanyes electorals tot sovint es fan promeses en benefici de la dona i en matèria d'igualtat, la qual cosa ha fet guanyar vots a alguns; no obstant això, aquestes mesures mai no han acabat de quallar ni en el mercat laboral ni en la societat. És a dir, majoritàriament han estat paraules que se les emportava el vent un cop acabades les eleccions o unes mesures a favor de la dona simplement maquillades.

La crisi econòmica en la qual la societat catalana està immersa des de l'any 2008 ha suposat, en els millors dels casos, la baixada massiva de salaris, l'empitjorament de les condicions laborals, un augment de la temporalitat de les feines i l'eliminació de mesures de conciliació familiar. En d'altres casos, ha suposat directament l'expulsió de milers de dones del mercat laboral, el retorn a feines domèstiques i de dependència i el retorn a rols *tradicionalment* femenins que crèiem superats.

En sis anys hem passat d'una taxa d'atur a Catalunya del 9% al 20,3% i tot i que la taxa d'aturats se la reparteixen per igual homes i dones no és, ni de bon tros, igualitari en la reducció d'aquest atur. El 2014 ens vàrem felicitar tots perquè per primera vegada des de l'inici de la crisi la taxa d'atur interanual havia disminuït. El mercat català tornava a crear llocs de treball, però podríem dir que creava llocs de treball masculins. Perquè per cada dona d'entre 16 i 40 anys que trobava una feina hi havia dos homes que l'aconseguien. Per als majors de 45 anys, franja especialment difícil per reincorporar-se a la població activa, ser dona feia empitjorar les coses: per cada dona que va trobar feina tretze homes es van col·locar al mercat de treball.

L'atur continua essent una assignatura pendent de la nostra societat capitalista i especialment per a Catalunya i Espanya. Amb una joventut que marxa a l'estranger a buscar feina i unes polítiques institucionals per reduir el nombre d'aturats que van dirigides sobretot a les franges d'edat més joves. Els col·lectius d'aturats majors de 45 anys queden relegats a un segon terme.

Així doncs, les dones de més de 45 anys que estan ara a l'atur, moltes de les quals són mares de fills menors d'edat, tenen poques o cap esperança de tornar a ser econòmicament autosostenibles. Dones, filles d'aquella reivindicada i esperançada igualtat de gènere, que després de 20 anys de vida laboral, tornen a casa per cuidar fills, avis i marits. Dones que han conciliat la vida familiar, han adaptat la seva feina a horaris infantils, tot sovint sacrificant una carrera laboral més ambiciosa. Perquè tot i haver evolucionat, a grans trets, la conciliació familiar l'han feta les dones, *gaudir* d'aquest dret ha suposat per a moltes renunciar a ascensos i a la possibilitat de canviar de feina. Tornem, doncs, a reproduir un model familiar amb un pare que marxa a treballar i deixa la dona a casa per

cuidar-la. Un salt enrere. Esperem que sigui perquè les noves generacions prenguin embranzida.